

*Donderdag 23 februari 2012
Basiliek van Sint-Jan van Lateranen
Homilie tijdens de Eucharistieviering*

Broeders en zusters,

Wie Rome zegt, denkt meteen aan de basiliek van Sint-Pieter. Dat is inderdaad de meest indrukwekkende kerk van Rome. Toch is de basiliek van Sint-Pieter niet de moederkerk van Rome. Dat is de Basiliek van Sint-Jan van Lateranen, waarin we ons nu bevinden. Hier staat de bisschopszetel van de bisschop van Rome. In oorsprong is deze kerk toegewijd aan Jezus Christus, als onze Redder of “Salvator”. Daarnaast is zij ook toegewijd aan de beide heiligen die Johannes heten: Sint Jan de Doper en Sint Jan de Evangelist. Hier heeft de paus eeuwenlang gewoond, in het paleis van Lateranen. Jaarlijks wordt in alle kerken van de wereld het Kerkwijdingsfeest van de Basiliek van Sint-Jan van Lateranen gevierd als het feest van de “moeder van alle kerken”. Dit is de plaats om ons te bezinnen over wat het betekent om vandaag “kerk” te zijn, kerkgemeenschap van Jezus Christus. De lezingen die we hoorden, kunnen ons daarbij helpen.

In zijn brief aan de Korintiërs schrijft Paulus: *“Gij zijt Gods bouwwerk. Naar de mij gegeven genade heb ik als een kundig bouwmeester het fundament gelegd waarop een ander voortbouwt. (...) Gij weet toch dat gij Gods tempel zijt en dat de Geest van God in u woont?”* Paulus kon niet vermoeden dat ooit indrukwekkende kerkgebouwen zoals deze basiliek zouden gebouwd worden, toegewijd aan Jezus Christus. Ze dateren van meer dan drie eeuwen na zijn dood. Paulus kende wel de Joodse tempel van Jeruzalem en de Griekse tempels, zoals die in de meeste steden van het Romeinse rijk te zien waren. Het waren imposante gebouwen, meesterwerken van architectuur. Het contrast met de christelijke gemeenschap waaraan Paulus zijn brief schrijft, is opvallend. De eerste christelijke gemeenschap van Korinte was toen nog heel broos en kwetsbaar, getekend door onzekerheid en innerlijke spanningen, op zoek naar haar eigen structuur en zending. Paulus had alle moeite om deze gemeenschap te leiden en samen te houden. Uitgerekend aan die kleine, broze gemeenschap schrijft hij: *“Gij zijt Gods bouwwerk.... Gij weet toch dat gij Gods tempel zijt”*. Dat is toch veel te stoere beeldspraak voor een kleine, wankelende gemeenschap! Waar is het Paulus om te doen? Niet om de omvang of de kracht van de gemeenschap in Korinte, maar om haar innerlijke identiteit. Paulus kijkt niet met de ogen van een architect, maar met de ogen van een gelovige.

Waar woont God? Waar brengt Hij zijn mensen samen? Waar kunnen we Hem ontmoeten en beluisteren? Waar krijgt God handen en voeten in deze wereld? Niet in tempels van steen, maar in een gelovige gemeenschap, zoals die van jullie, zegt Paulus aan de Korintiërs. Staar je niet blind op de fraaie tempels in jullie stad, zegt hij. Kijk naar wat je zelf bent: een gemeenschap samengebracht door God, gebouwd op het fundament van Jezus Christus en bezielde door de heilige Geest. Weet wie je bent en wordt wat je bent, zegt Paulus aan de Korintiërs. Jammer dat Paulus geen brieven meer schrijft. Wij zouden zo'n brief van Paulus aan de kerk in het bisdom Antwerpen best kunnen gebruiken. Als een aanmoediging en als een oproep.

Meer dan vroeger wordt onze kerkgemeenschap vandaag met haar beperkingen geconfronteerd. We zijn een kleinere gemeenschap geworden, met minder mensen en middelen. De groten uit de samenleving kijken soms meewarig op ons neer. Hoe zullen de christenen het redden? Wat zullen ze nog moeten prijsgeven? Dat kan ons als christenen soms onzeker maken, aarzelend over onszelf en onze toekomst. Hoewel, durven we nog kijken met de ogen van het geloof? Paulus zou zeggen: christenen van Antwerpen, weet wie je bent! Je bent Gods bouwwerk. Ieder van jullie is door het doopsel en het vormsel een levende steen in dat bouwwerk geworden. In de eucharistie brengt Jezus jullie samen als "ranken aan de wijnstok". Wat je bent, is niet zomaar zichtbaar voor het oog van de wereld. Je draagt het van binnen, als een schat in aarden vaten.

Weet wie je bent, en wordt wat je bent, zou Paulus zeggen. Als christelijke gemeenschap mogen we er zijn, met een eigen gezicht en een eigen opdracht. In het kader van het jubileum van het bisdom Antwerpen, hebben we een diocesane gespreksronde georganiseerd over zeven uitdagingen voor de toekomst, zeven knooppunten. Alle ingebrachte verslagen worden verwerkt in een visietekst, die we in oktober van dit jaar zullen voorstellen. Dit is de kernvraag: hoe kunnen we als christelijke gemeenschap tonen wie we zijn en doen wat ons is opgedragen? De missiecontext waarin Paulus schreef aan de Korintiërs wordt stilaan opnieuw de onze. Als gedoopte en gevormde christenen mogen we bouwen aan een levende kerkgemeenschap. In dat bouwwerk is iedere steen belangrijk, ook die van jou, hoe groot of hoe klein die ook mag lijken. Alleen: God woont niet in de stenen, Hij woont in de ruimte die we samen scheppen, voor Hem en voor elkaar.

Amen.

+ Johan Bonny
Bisschop van Antwerpen